

moszkva: szovjet dokumentumfilm
 sk0054 eagleburger - dobrinyin /szerk.táj/
 sk0055 reagan-beszéd
 sk0056 pron - sajtótájékoztató
 sk0057 kaddumi - közlemény
 sk0058 tartalomjegyzék /1.rész/
 sk0059 tartalomjegyzék /2.rész/

ve bs

készült az mti külpolitikai főszerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tibor
 szerkesztette: pirityi sándor
 barabás miklós

- v é g e -

19.28 080183 1377

-.-

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség

Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
 Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. január 9.

kü l

v a s á r n a p

sk0001 4 230 mt1k1001

thatcher a falkland-szigeteken

London/buenos aires/caracas, 1983. január 9.
 /afp/reuter/upi/dpa/pl/ - szombaton este meglepetésszerűen az
 argentinától visszahódított falkland-szigetekre érkezett margaret
 thatcher brit kormányfő. argentina hivatalos közleményben a brit
 kormányfő látogatását „fennhéjázó provokációnak”, minősítette.

a látogatást - biztonsági okokból - csak akkor jelentették be
 londonban, amikor a miniszterelnök különrepülőge már leszállt az
 atlanti-óceán déli felén elterülő falkland-szigetek fővárosában,
 port stanley-ben.

a brit kormány szóvivőjének szűkszavú bejelentéséből csak annyi
 derül ki, hogy thatcher asszony több napot tölt a szigetcsoporton,
 meglátogatja országának ott állomásozó négyezer katonáját és
 felkeresi az argentina elleni háboruban elesett brit katonák
 sírjait. mint emlékeztetés, argentina saját területének tekinti a
 falkland-szigeteket, és tavaly áprilisban csapatai elfoglalták a
 szigetcsoportot. nagy-britannia azonban jelentős erők bevetésével
 júniusban visszafoglalta a szigeteket.

a venezuelai fővárosban tartózkodó argentin külügyminiszter,
 juan ramon aguirre a brit kormányfő látogatásának hírére reagálva
 újságíróknak kijelentette, hogy országa változatlanul igényt tart a
 falkland/malvin/-szigetekre.

ku ng

09.20 090183 1300

Fi

-.-

sk0002 4 230 mtik1002

rövid hírek

börtönlázadás

ossining /new york/, 1983. január 9. /afp/ - new york állam legbiztonságosabban őrzöttnek tartott fegyintézetében, az ossiningi börtönben /korábbi neve sing-sing/ szombaton lázadás tört ki és a rabok tuszként foglyul ejtettek 16 börtönőrt. hivatalos közlés szerint tárgyalások folynak a fellázadt rabok és a hatóságok között. eddig nem közölték, vajon a rabok kezében van-e fegyver. a new york-tól északra lévő börtönnek 2150 lakója van.

trudeau malaysiában

kuala lumpur, 1983. január 9. /afp/ap/ - vasárnap háromnapos látogatásra malaysiába érkezett pierre trudeau kanadai miniszterelnök. a kormányfő 17 napos távol-keleti körútjának második állomásán a gazdasági-kereskedelmi kapcsolatok bővítésének lehetőségei mellett a térség politikai problémáit vitatja meg vendéglátóival.

áradások és aszály

lima, 1983. január 9. /afp/ - a perui kormány szombaton rendkívüli állapotot rendelt el az ország két északi tartományában, amelyet katasztrófális áradások sújtanak. peruval kegyetlenül bánik a természet: az északi áradásokkal egyidejűleg délkeleti vidékein sulyos szárazság pusztítja az állatállományt.

ku ng

09.30 090183 1187

Fi

--

sk0003 4 230 mtik1003

prágai nyilatkozat - japán sajtó

tokió, 1983. január 9. /mti/ - a két legnagyobb példányszámu japán polgári napilap, a jomiuri simbun és az aszahi simbun vasárnap egyaránt kommentárban foglalkozik a varsói szerződés tagállamai politikai tanácskozó testületének prágai tanácskozásán elfogadott nyilatkozattal.

a jomiuri simbun egyebek között megállapítja: „kelet-/európa/ az új év kezdetén nagyszabásu békeoffenzívát indított. a fő cél az amerikai, közepes hatótávolságu nukleáris rakéták európai telepítésének megakadályozása, a nukleáris háboru ellen küzdő nyugat-európai közvélemény megnyerése., a szovjetunió és a többi szocialista ország - folytatja a lap - „abban reménykedik, hogy véget lehet vetni a fegyverkezési versenynek, már csak gazdasági okok miatt is ugyanez a nyugatra is érvényes. minden ország számára óriási hír lenne a katonai kiadások csökkentése.,

a jomiuri simbun emlékeztet rá, hogy az 1950-es évek óta folyó fegyverkezés „a katonai erőegyensúly helyreállítása terén ördögi kört teremtett,,,a világnak most döntenie kell a hogyan tovább kérdését illetően. ha az egyesült államok - a reagani politikával összhangban - folytatja a fegyverkezést, a szovjetunió is arra kényszerül ... ezt az ördögi kört minden eszközzel meg kell szakítani. reméljük, hogy a nyugat válaszolni fog a kelet békekezdeményezésére, és a békét az 1983-as esztendő legfőbb törekvésévé teszi.,

hasonló hangnemben ír az aszahi simbun is, rámutatva: „senki nem ellenezheti azt az ajánlatot, hogy lépéseket kell tenni az emberiségnek az általános pusztulástól való megvédésére., a lap a nyilatkozatban foglalt javaslatokat méltatva megállapítja, hogy azokkal a szovjetunió és a többi szocialista ország konkrét lépést tett egy átfogó leszerelési megállapodás felé. „külön érdek, hogy a kelet a kezdeményezést abban az évben tette, amikor hatványozott erőfeszítésekre van szükség 572 nukleáris rakéta nyugat-európai telepítésének megakadályozására,, - hangsúlyozza az aszahi simbun.

pl/so ng

09.49 090183 2038

Fi

--

sk0004 4 230 mtik1004

kulturális hírek

bizottság

párizs, 1983. január 9. /dpa/ - simone de beauvoir, aki vasárnap tölti be 75. életévét, lesz az elnöke annak a bizottságnak, amely a francia nőknek az ország kulturális életében elfoglalt helyével foglalkozik. az yvette roudy asszony, a nők helyzetével foglalkozó miniszter által életre hívott bizottság felmérést készít és javaslatokat dolgoz ki a nőkhez szóló kulturpolitikára. a bizottság tagjai írók, kutatók és szociológusok.

karajan

nyugat-berlin, 1983. január 9. /dpa/ - herbert von karajan 75. születésnapjára, április 5-re újból megjelentetik a világhírű karmesternek 1946 és 1977 között három nagynevű zenekarral, a bécsi filharmonikusokkal, a londoni filharmónia zenekarral és a berlini filharmonikusokkal készített leghiresebb felvételeit. az emi electrola kiadásában összesen 12 jubileumi hanglezem készül.

old vic

london, 1983. január 9. /dpa/ - viktoriánus pompájában nyílik meg újra október 16-án london leghiresebb színháza, az old vic. új gazdája, ed mirvish kanadai nagyiparos, aki tavaly 750 000 font sterlingért vette meg a 164 éves épületet, két milliót költ a renoválásra. az 1818-ban megnyílt színház a múltban több belső átalkításon ment át, amelyeknek nem mindegyike volt esztétikai szempontból sikeresnek mondható. most sir michael hordern építész egy 1871-ben készült fénykép alapján eredeti pompájában állítja helyre a londoniak kedvelt színházát.

bs ng

10.16 090183 1461

R

-.-

sk0005 4 230 mtik1005

szovjet-amerikai kapcsolatok

washington, 1983. január 9. /taszsz/ - a szovjet-amerikai kapcsolatok normalizálását sürgette washingtonban paul simon demokrata párti képviselő, aki nemrégiben moszkvában járt. soha nem volt még olyan sürgetően szükség a szovjetunió és az egyesült államok közötti kölcsönös megértésre, mint most, - jelentette ki a politikus az amerikai képviselőházban.

a reagan-kormányzatnak sokkal határozottabban kellene kifejezésre juttatnia arra irányuló készségét, hogy komoly tárgyalásokat kíván folytatni a fegyverzetek ellenőrzéséről - hangsúlyozta simon. a képviselő állást foglalt amellett is, hogy bővítsék a kereskedelmi-gazdasági, a kulturális és egyéb kapcsolatokat a szovjetunió és az egyesült államok között.

most több pénzt költünk egy negyed mérföld hosszú autópálya-szakasz megépítésére, mint az egyesült államok és a kelet-európai országok oktatási csereprogramjainak egészére. a kulturális kapcsolatok hiánya akadályozza a jobb kölcsönös megértést - mutatott rá az amerikai törvényhozó.

ku ng

10.30 090183 1062

-.-

sk0006 4 230 mtik1006

boros hírek

angol bor franciáknak?

hastings /anglia/, 1983. január 9. /ap/ - merész fantáziára vall david carr taylor angol bortermelőnek az a terve, hogy az idén megjelenik boraival a francia piacon. az ötlet - mondják egyesek - majdnem olyan, mint homokot kínálni egy szaharai országnak.

a franciák eleinte bizonyára mulatságosnak és hihetetlennek fogják tartani, hogy odaátról akarnak eladni nekik bort - nyilatkozta taylor a londoni the sunday times-nak. szerinte az esetleges siker záloga az lehet majd, hogy franciaországban van egy nagyon széles, sznob réteg, amely minden angliából érkező áruban valami különösen értékeset sejt.

R

az angol bortermelőt egyébként elsősorban az ösztönözte ennek a tervnek a kiállításában, hogy túlságosan magasnak tartja a hazai piacon eladott borára kivetett adót, amit kivétel esetén nem kell fizetnie.

taylor márciusban fog hozzá a francia piac „meghódításához”, egy párizsi borászati kiállításon négyezer palackot szeretne eladni. egy üvegért 27 francia frankot akar kérni, ami újabb merészség, mivel ennyiért már egészen pazar francia bort lehet kapni.

dobozos bor

róma, 1983. január 9. /ap/ - olaszország, amely szülőhazája a klasszikus borosflaskának, ezuttal ujitóként kíván jeleskedni: a bortermelők és az exportálók követelésére a kormány engedélyezte, hogy kétéves kísérleti időszakban fémdobozokban és műanyagpalackokkal bélelt kartonokban /miként nálunk a tartós tejet/ is forgalomba hozhassanak asztali borokat.

a borivók nem lelkesednek az ötletért. „vesztett csata a bor szempontjából és pürroszi győzelem az utálatos edények számára”, - kommentálta a hírt a legjelentősebb olasz borászati szaklap szerkesztője. egy fogyasztói csoport a műanyagcsomagolás és a bor találkozását „izléstelen házasságnak”, minősítette.

a forgalmazók álmaiban viszont a fogyasztók már „hat doboz lambruscót”, vagy „egy karton vino biancót”, kérnek a sarki fűszeresnél. és azt remélik, hogy hamarosan úgy pattan a chiantis dobozok teteje a borivók kezében, mint a carlsberg vagy a tuborg doboza a sör kedvelőiben.

az új rendelkezés értelmében változatlanul tilos a szénsavval dúsított borok dobozolása, de egy-két hónapon belül ebben a kérdésben is kedvező döntés várható.

ku-le ng

11.01 090183 2285

Fi

--

sk0007 4 300 mtik1007

közel-keleti hírek /1. rész/

damaszkusz, 1983. január 9. /afp/ - safik el-vazzan libanoni miniszterelnök és hafez aaszad szíriai elnök szombaton damaszkuszban megállapodott: „olyan intézkedéseket kell hozni, amelyek lehetővé teszik, hogy a libanoni belbiztonsági erők /azaz a libanoni rendőrség/ helyreállítsák a rendet tripoliban, - közölte a szíriai hírügynökség. kettejük megállapítása szerint tripoliban „olyan izraeli tervnek megfelelően zajlanak az események, amelynek célja a libanoni központi kormány meggyengítése és az izraeli megszállás megszüntetését célzó tevékenységének akadályozása”, „szíria kész felajánlani segítségét, beleértve - szükség esetén - az arabközi békefenntartó erők bevetését is, annak érdekében, hogy tripoliban helyreállítsák a békét, - hangoztatja a szíriai hírügynökség közleménye.

hírügynökségi jelentések szerint az észak-libanoni kikötővárosban szombaton délután ismét teljes hevességgel lángoltak fel a harcok a szíriát támogató és a velük szemben ellenséges fegyveres csoportok között, noha nemcsak damaszkuszban, hanem a városban magában is békéltető tárgyalások folytak. rasid karami volt libanoni miniszterelnök e jelentések szerint megállapodásra jutott a szíria-ellenes csoportok vezetőivel azon az alapon, hogy „az összes fegyveres erőt, elsősorban a külföldi fegyvereseket, kivonják a városból,„.

amman, 1983. január 9. /afp/ - jasszer arafat, a pfsz vb elnöke szombaton a jordániai fővárosba érkezett, és megkezdte a libanon elleni izraeli támadás óta negyedik tárgyalássorozatát husszein királlyal. helyi értesülések szerint husszein decemberi washingtoni látogatása tapasztalatainak fényében megvizsgálják „jordániai és palesztin személyiségeknek az izraellel folytatandó béketárgyalásokon való részvétele lehetséges módjait,„. ugyancsak helyi értesülések szerint az esetleges megállapodást „felelős palesztin testületek,„ elé terjesztik jóváhagyásra, és végleges elfogadása előtt „arabközi egyeztetésnek,„ is alávetik. ha megállapodás születik, akkor ammani vélemény szerint husszein király februárban ismét washingtonba utazik. ammani tájékoztatás szerint a mostani arafat-husszein megbeszélésre egyebek mellett az adott alapot, hogy az uralkodó decemberi washingtoni látogatásán jordániai személyiségek által „kielégítőnek,„ minősített amerikai garanciákat kapott az izrael által megszállt területek jövőjével kapcsolatban. /folyt./

sg ng

11.24 090183 2438

Fi

--

sk0008 4 300 mtik1008

közel-keleti hírek /2. rész/

amman, 1983. január 9. /upi/ - a jordániai televízió szombaton hat, a libanoni háboruban a pfsz fogságába esett izraeli katonát mutatott be. az arab ország tv-jének héber nyelvű adásában egyikük, dani gilboa nyilatkozatot is tett. elmondta, hogy valamennyien jól érzik magukat, eddig már négyszer látogatták meg őket a nemzetközi vörös kereszt képviselői és hazulról, családjuktól is kaptak csomagokat. a nyilatkozó fogoly annak a reményének adott hangot, hogy „béke lesz, és hogy a béke alapjául „a kölcsönös elismerés és a tisztelet,„ szolgál majd.

tel-aviv, 1983. január 9. /ap/ - vasárnap hajnalban 119 izraeli arabot tartóztattak le tel-avivban, miután előző este ismeretlen tettesek kézigránátos merényletet hajtottak végre egy autóbusz ellen, amely a központi buszpályaudvar felé tartott. a busz utasai közül tizenketten megsebesültek. a busz vezetője, aki ugyancsak megsebesült, elmondta, hogy a kézigránátokat egy elhagyott ház erkélyéről hajította két férfi a buszra. a rendőrség azonnal „palesztin terroristákat,„ gyanúsított a merénylettel.

kairó, 1983. január 9. /reuter/ - az al-ahram című félhivatalos napilap vasárnapi vezércikke arra szólította fel a pfsz-t, hogy „ne térjen vissza az izrael elleni gerillaakciók módszeréhez,„ „az izrael elleni ötletszerű katonai akciók többé nem fogadhatók el, amikor most remény van arra, hogy a pfsz katonai tevékenységét az átfogó politikai stratégiának rendelhetik alá,„ - írta az al-ahram. „a pfsz-nek óvatosnak kell lennie, nem engedhet a szigorú politikai szabályozást nélkülöző katonai akciók kísértésének,„ - tanácsolta az egyiptomi napilap.

kizárólag a szerkesztőségek tájékoztatására!

tel-aviv, 1983. január 9. /afp/ - az izraeli kormány a szovjetunióval folytatandó párbeszéd megindításának lehetőségét kutatja, és jurij andropovnak az szk kb főtitkárává történt választása óta már több kezdeményezést tett az ügy érdekében - jelentette vasárnap az izraeli rádió politikai tudósítója, illetékes forrásokra hivatkozva. a rádió jelentése szerint a kísérletek harmadik fél, nevezetesen a román kormány jószolgálatának igénybevételével folynak. a kapcsolatfelvételre irányuló kezdeményezés azután is folytatódott, hogy izrael értesült sziria fokozódó szovjet felfegyverzéséről és sam-5-ös rakéták sziriába szállításáról - közölte a rádió.

sg ng
11.43 090183 2438

fi

--

sk0009 4 230 mtik1009

thatcher - taszsz

London, 1983. január 9. /taszsz/ - londoni megfigyelők szerint mutat rá a taszsz - thatcher miniszterelnök tüntető látogatása a falkland/malvin/-szigeteken még jobban megnehezíti a nagy-britannia és argentina közötti konfliktus rendezését. a munkáspárti ellenzék emiatt is bírálja a kormányfő utazását.

amikor néhány hónappal ezelőtt a sajtóban napvilágot láttak az első értesülések thatcher asszony esetleges falklandi látogatásáról, számos londoni kommentár megállapította: ha a kormányfő valóban oda utazna, akkor az újabb bizonyíték lenne a brit kabinet gyarmati törekvéseire, és arra, hogy nagy-britannia nem hajlandó tárgyalásokba bocsátkozni a falkland-szigetek feletti szuverenitás kérdéséről.

a taszsz aláhuzza, hogy a látogatás egybeesik a falkland/malvin/-szigetek britek által történt elfoglalásának 150. évfordulójával.

ku ng

11.48 090183 0893

--

sk0010 4 230 mtik1010

salvador - lázadás

san salvador, 1983. január 9. /mti-ap/reuter/upi/ - a salvadori hadügyminiszter állítása szerint sigifredo ochoa perez ezredesnek, cabanas tartomány katonai parancsnokának a lázadása elszigetelt marad, a két nappal ezelőtt fellázadt ezredes pedig azt állítja, hogy számíthat a légierő, valamint három, az övéhez hasonlóan az amerikaiak által kiképzett elit zászlóalj támogatására. ezt az általa említett egységek parancsnokai nem erősítették meg, de nem is cáfolták.

cabanas tartomány közigazgatási székhelyén szombaton gyűlést szervezett a lázadó ezredes, és ezen azt hangoztatta, hogy a végsőig kitart követelése, azaz amellett, hogy josé guillermo garcia hadügyminiszternek távoznia kell. az ország északi részén fekvő cabanas-szal határos körzetekben teljes készenlétbe helyezték a hadsereg egységeit.

fi

megfigyelők szerint ochoa perez salvador jobboldali hadseregén belül is a legszélsőségesebb szárnyhoz tartozik. a hadügyminiszter személye elleni lázadásának az az oka, hogy szerinte guillermo garcia rosszul irányítja a hazafiak elleni hadjáratot, nem nyújt hozzá megfelelő támogatást, és ómiatta nem lehetett eddig felszámolni a farabundo marti nemzeti felszabadítási frontot. a hadseregen belül ezt a véleményét állítólag többen is osztják.

ochoa perezről a upi amerikai hírgyűjtemény úgy tudja, hogy szoros kapcsolatban áll roberto d. aubuissonnal, a salvadori szélsőjobb vezetőjével, az alkotmányozó nemzetgyűlés jelenlegi elnökével. mindezeket figyelembe véve a upi annak lehetőségét sem tartja kizártnak, hogy az ezredes lázadása egy, a mostaninál is jobboldalibb rezsim uralomra jutásához vezethet, ami viszont nagymértékben megnehezítené washington számára a segélyek további folyósítását, amelyeknek tekintélyes részét a salvadori hazafiak elleni harcra fordítják. / most januárban szavaz a washingtoni kongresszus arról a javaslatról, amelynek értelmében 1983-ban a gazdasági segély 105 millió, a katonai - a tavalyi 35 millióval szemben - 65 millió dollár lenne, és salvadornak jutna a mintegy 300 millió dolláros ugynevezett karibi csomagterv legnagyobb része. /

az egyesült államok salvadori nagykövetségének szóvivője kijelentette: „a lázadást a salvadori hadsereg belső ügyének tekintjük, az eseményeket figyelemmel kísérjük.„

pn ng
12.19 090183 2314

--

sk0011 4 230 mtik1011

csao ce-jiang zimbabwében

harare, 1983. január 9. /mti-ap/reuter/ - csao ce-jiang kínai miniszterelnök vasárnap 11 országot érintő afrikai körútjának kilencedik állomására, zimbabwébe érkezett. a két ország kapcsolatai politikai téren szorosak, különösen azért, mert kína a rhodesiai fehértelepes kormányzat elleni függetlenségi harchoz jelentős katonai segítséget adott robert mugabe jelenlegi zimbabwei kormányfő akkori gerillaszervezetének.

az 1980-ban függetlenné vált zimbabwe fővárosának repülőtérén mugabe fogadta a kínai kormányfőt. csao ce-jiang személyében először jár kínai vezető a délkelet-afrikai országban. mugabe tavaly járt hivatalos látogatáson pekingben. megfigyelők szerint kína arra törekszik, hogy a két ország közötti jó kapcsolatok alapján az eddig jelentéktelen gazdasági együttműködés is bővüljön.

Fi

a repülőtéren a kínai vezető érkezésekor súlyos szerencsétlenség történt: miközben az üdvözlésére összesereglett tömeg egy része megpróbált erőszakkal bejutni a kifutópályára, halálra tapostak öt személyt. a sebesültek számát az első jelentések több mint huszra teszik.

ku ng
12.40 090183 1129

--

sk0012 4 230 mtik1012

közép-amerikai hírek

panamaváros, 1983. január 9. /adn/upi/reuter/ - szombaton és vasárnap panamavárosban tanácskozik panama, mexikó, venezuela és kolumbia külügyminisztere arról, hogy miként lehetne biztosítani a békét közép-amerikában. a résztvevők mexikó és venezuela közösen beterjesztett javaslatait vitatják meg. a tanácskozáson ricardo de la espriella panamai elnök is részt vesz.

megfigyelők szerint a mexikói-venezuelai javaslatok az egyesült államoktól függetlenebb, közös politika kialakítását szorgalmazzák. ismeretes, hogy mexikó álláspontja szerint a térség bajaiért - az egyesült államok állításával ellentétben - nem a helyi felszabadítási mozgalmak a felelősek, hanem a közép- és latin-amerikai országokat sújtó gazdasági gondok, nagymértékű függőségük az amerikai monopóliumoktól és általában washington politikájától. panama részvételét a tanácskozáson megfigyelők úgy értékelik, hogy immár ez a közép-amerikai ország is mind nagyobb mértékben kívánja függetleníteni magát az egyesült államoktól.

a külügyminiszterek megbeszélései zárt ajtók mögött folynak, így részletek nem ismeretesek.

guatemalaváros/washington, 1983. január 9. /ap/adn/ - efrain rios montt guatemalai elnök 1985-ben adja át a hatalmat egy választott kormánynak - jelentette be szombaton eduardo castillo arriola guatemalai külügyminiszter. a bejelentés egy nappal azután hangzott el, hogy az egyesült államok kormánya úgy döntött: öt évi szünet után ismét szállít fegyvereket guatemalának. a döntést a washingtoni külügyminisztérium azzal indokolta meg, hogy a közép-amerikai országban „jelentős haladást értek el az emberi jogok érvényre juttatása terén.„

Fi

az adn washingtoni jelentése szerint 78 kongresszusi képviselő szombaton tiltakozott a guatemalába irányuló fegyverszállítások felújítása ellen. megállapításuk szerint szó sincs semmiféle haladásról, ellenkezőleg, a guatemalai népellenes rezsim „az emberi jogok minimumát sem engedi érvényesülni,,.

pn ng

12.50 090183 2002

--

sk0013 4 230 mtik1013

malmierca - el nem kötelezettek

managua, 1983. január 9. /afp/ - a közép-amerikai helyzet lesz az egyik legfontosabb téma, amelyet az el nem kötelezett országok koordinációs irodájának január 10-én managuában kezdődő rendkívüli miniszteri ülésén megvitatnak - mondotta szombaton a nicaraguai fővárosban isidoro malmierca kubai külügyminiszter.

malmierca egyebek között jelezte: a több mint 90 ország és felszabadítási mozgalom képviselői a salvadori helyzet békés megoldása mellett is állást foglalnak. ezzel kapcsolatban a külügyminiszter elismerően nyilatkozott mexikó, venezuela és franciaország kezdeményezéseiről, amelyek révén ezek az országok elő kívánják segíteni a közép-amerikai térség helyzetének normalizálását. a koordinációs iroda a falkland/malvin/-szigetek ügyét is megtárgyalja majd, mivel a szigetcsoporthoz továbbra is brit gyarmati megszállás alatt áll, - jelentette ki isidoro malmierca.

gf ng

13.50 090183 0939

Fi

--

sk0014 4 230 mtik1014

nicaragua

managua, 1983. január 9. /taszsz/ - a nicaraguai külügyminisztérium határozottan tiltakozott washingtonnál a reagan-kormány támogatását élvező ellenforradalmi erők újabb büntette miatt. mint az egyesült államok külügyminisztériumához intézett jegyzék elmondja, január 7-én somozista banditák behatoltak nicaragua egyik északi tartományába, bestiális módon meggyilkoltak két parasztot, majd visszatértek hondurasi támaszpontjukra.

a somozista bandák büncselekményei egyenes következményei a nicaraguával szemben folytatott amerikai politikának, és mindaddig, míg az egyesült államok nem mond le a nicaragua belügyeibe való beavatkozásról, nincs lehetőség a béke és a stabilitás megteremtésére a közép-amerikai térségben - állapítja meg a jegyzék.

moszkva, 1983. január 9. /taszsz/ - a vietnami háború óta legátfogóbb titkos hadművelet céljaira használja fel honduras területét a cia - mutat rá vasárnapi számában a pravda a honduras területéről nicaragua ellen indított támadásokkal kapcsolatban. az egyesült államok 1981-ben 5,5 millió dolláros katonai segélyt adott a hondurasi kormánynak, 1982-ben ez az összeg már 30,6 millió dollárra rugott. hondurasi területen tizenhét támaszponton képezik ki amerikai szakértők a zsoldosbandákat, és hasonló tevékenység folyik a panamában lévő amerikai katonai támaszpontokon, valamint magában az egyesült államokban is. az amerikai sajtóban megjelent adatok szerint öt-tizenkétezer zsoldosról van szó, kiképzésükkel cia-ügynökök száza foglalkoznak. rajtuk kívül tevékenyen vesznek részt a kiképzésben a hondurasban tartózkodó amerikai katonai tanácsadók is.

a pravda idézi a the new york times című lapot, amely szerint a hondurasból kiinduló fegyveres akciókat az egyesült államok ottani nagykövete irányítja és ebben az ügyben szoros kapcsolatot tart fenn az amerikai hírszerzés, a cia vezetőivel. washingtonban sokat beszélnek a „nemzetközi terrorizmusról,, és a felelősséget ezért a szocialista országokra próbálják hárítani. a nicaragua elleni hadjárat azonban újabb bizonyítékot szolgáltat arra, hogy valójában ki is irányítja a nemzetközi terrorizmust, - állapítja meg a pravda.

pn ng

13.58 090183 2190

Fi

--

sk0015 4 230 mtik1015

rövid hírek

nakagava

tokió, 1983. január 9. /mti/ - vasárnap egy szapporói kórházban szívroham következtében elhunyt nakagava icsiro, a japánban kormányzó liberális demokrata párt egyik vezető politikusa. 57 éves volt. Nakagava, aki az elmúlt években a kormányban is több tisztséget töltött be, egyike volt annak a négy politikusnak, akik Szuzuki Zenko lemondása után a pártelnöki, illetve a kormányfői tisztre pályáztak.

expressz

isztambul, 1983. január 9. /ap/ - szombaton este isztambultól mintegy 200 kilométerre, lakott területen kisiklott és egy lakóházba rohant bele az isztambulból ankarába tartó expresszvonat. A ház egyik lakója életét vesztette, az expressz utasai közül tizenegyen sérüléseket szenvedtek. A szerencsétlenség nyomán csaknem 24 órán át szünetelt a forgalom a rendkívül fontos vasútvonalon.

bozóttűz

sydney, 1983. január 9. /reuter/ - ausztrália két államában a hét végén négy ember vesztette életét és nyolcan sebesültek meg bozóttűzek következtében, amelyeket - a rendőrség feltevése szerint - gyújtogatás idézett elő. Mind a sydneytől délre, mind a melbourne-től északnyugatra pusztított bozóttűz a tűzvész megérkezésében önkéntesen résztvevők közül szedett 2-2 halálos áldozatot.

pl/so ng

16.00 090183 1271

Fi

--

sk0016 4 230 mtik1016

abe

pietsch lajos, az mti tudósítója jelenti:

tokió, 1983. január 9. /mti/ - nyugat-európai körútjának befejeztével, vasárnap visszaérkezett tokióba Abe Sintaro japán külügyminiszter. A londonban, brüsszelben, párizsban, bonnban és rómban tett látogatást értékelő, első japán kommentárok szerint a tárgyalásokon egy jótányit sem sikerült csökkenteni a közös piac és japán kereskedelmi ellentéteit.

A megbeszélések során - írják a tokiói lapok - a külügyminiszter a japánnal szembeni követelések és rendkívül kemény hangú bírálatok ösztüzébe került. Világosan kitűnt, hogy a nyugat-európai országok nem érik be a japán kormány által eddig elhatározott, a behozatali vámok csökkentését előirányzó intézkedésekkel, hanem mindenekelett a japán import jelentős fokozását sürgetik. A japánnal szembeni, nem csökkenő kereskedelmi deficitet illetően a legkeményebben párizsban és rómban fogalmaztak, leszögezve, hogy a japán exportot ideiglenesen korlátozó intézkedések feloldásáról mindaddig szó sem lehet, amíg a szigetország nem hajlandó többet vásárolni. Londonban is világossá tették Abe előtt: nagy-britannia hasonló lépéseket tesz, amennyiben Japán nem változtat eddigi kereskedelempolitikáján. A külügyminiszter - írják a lapok - még bonnban sem talált támogatásra, noha az NSZK-tól megértést remélt.

Tokiói megfigyelők szerint Abe Sintaro a korábbi „tárgyalási taktikát”, követve azt hangoztatta, hogy országa kész „minden tőle telhetőt”, megtenni a kereskedelmi problémák csökkentésére. Igéretet tett arra, hogy Japán még a májusban Williamsburgban tartandó tőkés csúcstalálkozó előtt „további pozitív intézkedéseket”, tesz, azt azonban nyíltan megmondta: az export terén szó sem lehet „önkorlátozásról”, egyben az import fokozását illetően sem volt hajlandó egyértelmű kötelezettségvállalásra.

Mindenek alapján a szigetország sajtója úgy vélekedik, hogy a tárgyalások csupán arra mutattak rá, „mennyire elszigetelődött Japán a nemzetközi közösségtől”, az egyetlen - igen sovány - eredményt abban látják, hogy a felek megállapodtak „a politikai párbeszéd fenntartásában”,.

pl/so ng

16.31 090183 2142

Fi

--

sk0017 4 230 mtik1017

husák - szovjetunió

moszkva, 1983. január 9. /taszsz/ - az szkp kb, a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége és a szovjetunió minisztertanácsa hetvenedik születésnapja alkalmából táviratban üdvözölte gustáv husákot, a cskp kb főtitkárát, a csehszlovák szocialista köztársaság elnökét.

a szívélyes, meleg hangu távirat - emlékeztetve arra, hogy gustáv husák élete mintegy fél évszázad óta szorosán összekapcsolódik a kommunista párt történetével. rámutat: gustáv husák aktívan részt vett a szlovák nemzeti felkelésben, kiemelkedő szerepe volt a népi hatalom, a szocializmus vívmányainak védelmében, csehszlovákia kommunista pártja megerősítésében a marxizmus-leninizmus és a proletár internacionalizmus alapján, és kiemelkedő személyes érdemeket szerzett csehszlovákia kommunista pártja politikájának kidolgozásában és megvalósításában.

a szovjet vezetők távirata a továbbiakban megállapítja: gustáv husák igazi, meggyőződéses és következetes internacionalista, a szovjetunió és csehszlovákia barátságának meggyőződéses híve. „a szovjetunióban mélységes tiszteletet ébresztett a szocialista országok közötti testvéri barátság, a nemzetközi kommunista mozgalom egysége és a béke erősítése érdekében kifejtett tevékenysége, - hangoztatja a szovjet vezetők távirata.

a távirat végezetül jó egészséget, töretlen alkotó erőt és új sikereket kívánt gustáv husáknak a szocialista csehszlovákia felvirágzása érdekében kifejtett munkájához.

x x x x x x x x x

a szovjetunió legfelsőbb tanácsának elnöksége gustáv husákot hetvenedik születésnapja alkalmából a szovjetunió hőse címmel és az ezzel járó arany csillaggal, valamint lenin-renddel tüntette ki.

tu ng

16.50 090183 1707

fi

--

sk0018 2 230 mtik1018

marjai józsef varsóban

varsó, 1983. január 9. /mti/ - marjai józsef miniszterelnök-helyettes, a magyar-lengyel gazdasági és műszaki-tudományos együttműködési bizottság elnöke vasárnap varsóba érkezett. a repülőtéren zbigniew madej miniszterelnök-helyettes fogadta. jelen volt garamvölgyi józsef, a magyar népköztársaság varsói nagykövete is.

kn ng

17.19 090183 0370

--

sk0019 4 230 mtik1019

prágai tanácskozás - pravda

moszkva, 1983. január 9. /taszsz/ - a szovjetunió és a szocialista országok az imperializmus militarista irányonalával a békére, a nemzetközi biztonság erősítésére és a leszerelésre irányuló következetes politikát állítják szembe - állapítja meg a pravda a varsói szerződés tagállamai politikai tanácskozó testülete prágai ülésének határozatait elemző vezércikkében.

„a varsói szerződés tagállamainak prágai nyilatkozata - írja a pravda - a nukleáris háború valódi alternatíváját jelenti. bármilyen bonyolult legyen is a nemzetközi helyzet, létezik megoldás a nemzetközi kapcsolatok veszélyes alakulásának megakadályozására.„ különleges jelentősége van annak a szocialista országok által előterjesztett új javaslatnak, hogy a két katonai tömb - a varsói szerződés és a nato - kölcsönösen mondjon le a katonai erő alkalmazásáról és vállaljon kötelezettséget az államok közötti békés kapcsolatok megőrzésére - hangoztatja a pravda, majd rámutat: a világ közvéleménye reméli, hogy azok az országok, amelyekhez ez a békés kezdeményezés szól, behatóan fogják azt tanulmányozni, hiszen a kezdeményezés gyakorlati lehetőségét nyújt a katonai arzenál - elsősorban a nukleáris arzenál - korlátozására és csökkentésére.

a prágai nyilatkozat aláhuzza annak szükségességét, hogy szigorúan be kell tartani azokat szerződéseket és megállapodásokat, amelyek meghatározzák európa mai területi és politikai realitását. sürgeti továbbá, hogy tiszteletben kell tartani és következetesen meg kell valósítani a helsinki értekezlet záróokmányában megfogalmazott elveket.

fi

a varsói szerződés tagállamai a prágai tanácskozáson sikra szálltak a szovjetunió és az egyesült államok fegyveres erőinek a kölcsönösség alapján történő csökkentéséért közép-európában, a kontinens bizonyos részein létrehozandó atomfegyvermentes övezetek megteremtéséért, és kiemelték a madridi találkozó eredményes befejezésének szükségességét, emlékeztet rá a pravda, végezetül pedig hangsúlyozza: a tanácskozás résztvevői szerint a nemzetközi légkör javulása jelentős mértékben függ az ázsiai, afrikai és latin-amerikai feszültséggócok felszámolásától, s attól, hogy megakadályozzák új feszültséggócok keletkezését.

tú ng

17.40 090183 2244

--

sk0020 2 230 mtik1020

marjai varsóban - 2.

varsó, 1983. január 9. /mti/ - marjai józsef - az országos tervehivatal és a külkereskedelmi minisztérium képviselőinek bevonásával - megkezdte a tárgyalásokat zbigniew madej miniszterelnök-helyettessel, a bizottság lengyel tagozatának elnökével.

kn ng

17.49 090183 0295

fi

--

sk0021 4 230 mtik1021

tripoli

bejrút, 1983. január 9. /mti-reuter/ - némi haladást jelzett vasárnap a bejrúti rádió a harcok dulta észak-libanoni tripoliból, ahol a belbiztonsági erők parancsnoka tárgyalásai során ígéretet kapott az egymással szembenálló csoportok vezetőitől, hogy vasárnaptól kezdve fokozatosan visszavonják harcosaikat az összetűzések színhelyéről. amint ez megtörtént, a megállapodás értelmében a belbiztonsági erők alakulatai veszik át a körzet ellenőrzését.

vasárnap csökkent a harcok hevessége, a délelőtti folyamán a szórványos lövöldözés egy halálos áldozatot követelt. a szíria-ellenes és szíria mellett álló erők szétválasztása és lefegyverzése mindazonáltal túlságosan nehéz feladat, mivel a belbiztonsági alakulatok csak könnyűfegyverekkel rendelkeznek - jelentette ki az utábbiak parancsnoka.

a szíria-ellenes csoportok a libanoni hadsereg bevonulását követelik, de ehhez damaszkusz beleegyezése is szükséges. a város egy része az arabközi békefenntartó erők szíriai alakulatainak ellenőrzése alatt áll, amelyekre a fő ellenséggel, izraellel szembeni arab stratégiai érdekek biztosításának szerepe hárul. szombaton safik el-vazzan libanoni miniszterelnök és asszad szíriai elnök damaszkuszban olyan megállapodásra jutott, hogy a rend helyreállítását először a libanoni belbiztonsági erők kísérlik meg, de szükség esetén bevetik a szíriai csapatokat is.

ta ng

17.57 090183 1399

fi

--

sk0022 4 230 mtik1022

nyugat-európai tüntetések

okp - a kábítószerek ellen

róma, 1983. január 9. /taszsz/ - országos jellegű tüntetést rendezett a hét végén az olasz kommunista párt a kábítószer-fogyasztás rohamos növekedése ellen. mintegy 20 ezer ember érkezett az ország minden részéről ravennába és ott nagygyűlésen vett részt. a gyűlés szónokai rámutattak, hogy olaszországban a kábítószer-fogyasztás növekedése legalább annyira aggodalmat keltő jelenség, mint a bűnözés és a terrorizmus nagymérvű elharapódzása.

enrico berlinguer, az okp főtitkára beszédében rámutatott, hogy a kábítószer-kereskedelem elleni harc egyben egy igazságosabb társadalomért, annak erkölcsi megújulásáért vívott harc is.

környezetvédők - cherbourg

párizs, 1983. január 9. /dpa/ - mintegy 4000 francia, nszk-beli és svéd környezetvédő érkezett a hét végén a franciaországi cherbourg kikötőjébe, hogy tüntetésével kikényszerítse a „greenpeace”, nemzetközi környezetvédő szervezet sirius nevű hajójának szabadon engedését. a hajót a francia hatóságok csütörtökön foglalták le, mivel a tilalom ellenére behatolt a cherbourg-i kikötőbe. a sirius az ellen akart tiltakozni, hogy egy japán teherhajóról nukleáris hulladékot rakjanak ki.

ts ng

18.29 090183 1243

Fi

--

sk0023 4 230 mtik1023

rövid hírek

iráni főállamügyész

teherán, 1983. január 9. /upi/ - új főállamügyészt neveztek ki vasárnap Iránban Juszeif Szanei személyében. Khomeini ajatollah a legfelsőbb bírói tanácshoz intézett üzenetében a kinevezést a modzsahedin mozgalom elleni harc fokozásával hozta összefüggésbe.

tarik aziz - masszud radzsavi

párizs, 1983. január 9. /upi/ - Tarik aziz iraki miniszterelnök-helyettes vasárnap Párizsban találkozott Masszud Radzsavival, az iráni modzsahedin khalk mozgalom száműzetésben élő vezetőjével. a megbeszélés fő témája az iraki-iráni háború volt - hangzik a közös közleményben, amely aláhuzza, hogy az iráni ellenzéki mozgalomnak nyújtott iraki segítség kizárólag politikai jellegű és nem foglal magában sem katonai, sem pénzügyi támogatást. Tarik aziz iraki látogatásra hívta meg Masszud Radzsavit.

tuszszabadítás

London, 1983. január 9. /ap/ - az angol rendőrség vasárnap kiszabadította az emberrablók fogságából az öt napja tuszul ejtett Emmanuel Xuereb londoni borkereskedőt, akiért a bűnözők két millió font váltságdíjat követeltek. egy nappal korábban a rablók egy üzenettel - a pénz felét aranyban kérik - szabadon engedték a kereskedő állapotos feleségét, akit férjével együtt hurcoltak el lakásukból. a rendőrség 120 embert és nyolcvan gépkocsit vetett be az akcióba, amelynek eredményeként sikerült elfogni a négy emberrablót.

ta ng

19.14 090183 1408

Fi

--

sk0024 4 230 mtik1024

ujszives - esküvő

Los angeles, 1983. január 9. /upi/ - zavarban lehetett a szombaton nősült wes parker, ha menyasszonyának a szívét is kérte, nemcsak a kezét. az ara ugyanis a 26 éves cynthia jelkman /most már parker/, aki öt évvel ezelőtt kapott új szívet. a szívtültetés óta kitűnően érzi magát, és most férjhez ment. cynthia az esküvő után adott rövid nyilatkozatában egyszerűen „a világ legboldogabb emberének,, mondta magát.

a fiatal pár mindent megtett, hogy rejtve maradjon az - érthető módon - kíváncsi riporterek elől. a sajtót /egy nyugatnémet magazin kivételével/ az esküvőről is kizárták. cynthia azonban még az esküvő előtt elmondotta, hogy a meglehetősen nagyszabású esküvői vacsorát egyik barátjuk birtokán tartják, és hogy a nagy eseményre legkevesebb száz vendég - rokon és barát - kapott meghívást. azt is közölte, hogy a kíváncsiskodó sajtó zaklatásait elkerülendő nászutjukat olaszországba tervezik.

kárpótlásként a menyasszony bemutatta a sajtónak esküvői ruháját. így a minden érdekességre éhes újságírók - jobb híján - világgá röppíthették a hirt: a nem mindennapi menyasszony krémszínű sifonból varrt, csipkével és gyöngyberakással díszített, magas galléru, viktoriasztilusú ruhában mondta ki a boldogító igent.

le-tu ng

19.24 090183 1281

-.-

sk0025 4 230 mtik1025

afganisztán - felhívás

kabul, 1983. január 9. /taszsz/ - az afganisztáni nemzeti hazafias front vasárnap kabulban nemzetközi sajtóértekezlet keretében ismertette „az afgán nép felhívása a világ népeihez,, című dokumentumot.

a felhívásban a nemzeti hazafias front egyebek között megállapítja:

- az 1978. áprilisi forradalom elsöpörte a feudális urak, az elnyomók, a reakciósok uralmát, és sokat szenvedett népünk boldogulását, a muzulmán tömegek évszázados vágyainak megvalósítását

Fi

tűzte ki célul. ez gyűlöletet keltett a nemzetközi imperializmus köreiből, a reakciós erőkben, élükön az egyesült államokkal. ezek az erők hadüzenet nélküli háborút indítottak országunk ellen, és immár öt éve fegyverrel látják el, és más módon is támogatják az ellenforradalmat.

- az ellenforradalmárok által elkövetett bűncselekményeket az egyesült államok szenátusa gyakorlatilag jóváhagyja, amikor hivatalosan is támogatásban részesíti ezeket a hivatásos bűnözőket.

- kormányunk számos nemzetközi találkozón, fórumon, diplomáciai csatornákon és más módon többször is felhívta az egyesült államok és a nato-országok kormányait, hogy vessenek véget a belügyeinkbe való beavatkozásnak, az afganisztán elleni próbálkozásoknak. sajnos, őszinte felhívásainkra nem érkezett válasz.

- az országban számos gyűlést, megmozdulást szerveztünk, és ezeken azt követeltük, hogy szűnjék meg a beavatkozás, s ezáltal váljék lehetővé, hogy országunkat az államok együttműködése, a népek barátsága elvein alapján építhessük - hangzik a felhívás, amely befejezésül az afgán nép határozott támogatásáról biztosítja a szovjetunió béke- és emberszerető politikáját.

ts ng

19.34 090183 1684

-.-

sk0026 4 800 mtik1027

mai külpolitikai híreink tartalomjegyzéke: sk0001-sk0026-ig
budapest, 1983. január 9. /mti/

sk0001 thatcher a falkland-szigeteken
sk0002 rövid hírek:

ossining /new york/: börtönlázadás
kuala lumpur: trudeau malaysiában
lima: áradások és aszály

sk0003 prágai nyilatkozat - japán sajtó
sk0004 kulturális hírek
sk0005 szovjet-amerikai kapcsolatok
sk0006 boros hírek
sk0007 közel-keleti hírek /1. rész/
sk0008 közel-keleti hírek /2. rész/

Fi

sk0009 thatcher - taszsz
 sk0010 salvador - lázadás
 sk0011 csao ce-jang zimbabwéban
 sk0012 közép-amerikai hírek
 sk0013 malmierca - el nem kötelezettek
 sk0014 nicaragua
 sk0015 rövid hírek:

tokió: nakagava
 isztambul: expressz
 sydney: bozóttűz

sk0016 abe
 sk0017 husák - szovjetunió
 sk0018 marjai józsef varsóban
 sk0019 prágai tanácskozás - pravda
 sk0020 marjai varsóban - 2.
 sk0021 tripoli
 sk0022 nyugat-európai tüntetések
 sk0023 rövid hírek:

teherán: iráni főállamügyész
 párizs: tarik aziz
 london: tuszszabadítás

sk0024 ujszives - esküvő
 sk0025 afganisztán - felhívás
 sk0026 tartalomjegyzék
 so ng

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
 főszerkesztő: köves tiber
 szerkesztette: németh gyula
 - v é g e -

19.44 090183 1651

fi

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. január 10.

kül

h é t f ő

sk0001 4 230 mtik1003 /panorama/

vezuv-telkek jutányos áron! /1.rész/

1983. január 10. /mti-ips-panoráma/ - ha önben nem szunnyad a vállalkozó kedv - építkezzen egy szunnyadó tűzhányó lankáin! feltehetően így csalogathatják az érdeklődőket a vezuv környékén telket árusító ügynökök. azt azonban nem reklámozzák, hogy a visszaélések és megvesztegetés révén szerezhető parcellák ára négyzetméterenként 30 dollárnak megfelelő összeg. az üzlet busás haszna a hírek szerint a spekulánsoké.

az 1944 óta csöndes tűzhányó napjainkban nyugodt, békés képet mutat. a nápolyból naponta ideérkező turisták ezreinek az idegenvezetők a klasszikus elbeszélők szavait idézik a régenvolt katasztrófák szörnyű nyomait bemutató körsétákon. jó pénzért még „pompeji pusztulásának óráiból származó kődarabhoz”, is hozzájuthat a bémészködő látogató, aki a történelmi idők emlékei mellett rácsodálkozhat a vulkán lejtőin napjainkban épülő luxusvillák százaira is.

a tűzhányó környékén lévő 14 településnek ma 600 ezer lakója van. a legnagyobb presztizst természetesen a kráter közvetlen szomszédságában vásárolt telek jelenti. az itt épülő fényűző paloták tulajdonosai dacolnak a tudósok aggályoskodó intelmeivel. pedig a figyelmeztetés igen tekintélyes tudóstól származik. paolo gasparini, a vezuv-megfigyelő állomás igazgatója a minap kijelentette: „ez a tűzhányó rendkívül veszedelemes. bármely pillanatban kitörhet, de ennek időpontját lehetetlen meghatározni,,.